



Rådgivnings- och  
övervakningsavdelningen/ep

10.11.1994

Till arbetspensionsanstalterna

DEN NYA ARKIVLAGEN

Tillämpningsområde

Riksdagen har antagit den nya arkivlagen (831/94) som ersätter den tidigare lagen (184/81). Den nya lagen trädde i kraft 1.10.1994. Förordningen om arkivverket trädde i kraft samtidigt.

Lagen gäller följande arkivbildare:

- 1) statliga ämbetsverk, inrättningar, domstolar och andra lagskipningsorgan samt andra statliga myndigheter,
- 2) kommunala myndigheter och organ,
- 3) Finlands Bank, Helsingfors universitet, folkpensionsanstalten och andra självständiga offentliga rättsliga inrättningar,
- 4) statens och kommunernas affärsverk,
- 5) ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar samt
- 6) andra samfund, organ och personer när de utför ett offentligt uppdrag enligt lagar och förordningar eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem, till den del det som en följd av uppdraget uppkommer handlingar som avses i lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51).

Tillämpningsområdet för arkivlagen bestäms således i sista hand enligt stadgandena om handlingars offentlighet. Också dessa revideras som bäst. Den under beredning varande offentlighetslagen skall gälla sådana samfund som utför ett offentligt uppdrag när de utövar offentlig makt.

De viktigaste ändringarna

Jämfört med tidigare lagstiftning innebär den nya arkivlagen att myndigheterna har betydligt mindre möjligheter att ingående styra och övervaka arkivfunktionen. Arkivbildaren skall enligt lagen själv bestämma hur planeringen av, ansvaret för och den praktiska skötseln av arkivfunktionen ordnas.

Arkivverket består av riksarkivet, som lyder under undervisningsministeriet, och landsarkiven, som utgör distriktsförvaltningsmyndigheter under riksarkivet. Arkivverket har till uppgift att säkerställa att handlingar som hör till vårt nationella kulturarv bevaras och är tillgängliga, främja forskning samt styra, utveckla och undersöka arkivfunktionen.

Rådgivnings- och  
övervakningsavdelningen/ep

10.11.1994

I lagen beaktas också den datatekniska utvecklingens inverkan på arkivfunktionen.

#### Betydelsen för det privata arbetspensionssystemet

Inom arbetspensionssystemet har ansetts att den gamla arkivlagen (184/81) inte skall tillämpas på pensionsanstalterna inom den privata sektorns arbetspensionssystem.

Den nya lagen kan gälla en arbetspensionsanstalt om den anses utföra ett offentligt uppdrag. I samband med ändringen av behörighetsstadgandena för justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman i regeringsformen (1221/90) konstaterades att den privata sektorns arbetspensionssystem utför ett offentligt uppdrag.

På ett samfund som utför ett offentligt uppdrag tillämpas arkivlagen likväl endast om det genom denna verksamhet uppkommer sådana handlingar som avses i lagen om allmänna handlingars offentlighet. Enligt den gällande lagen är t.ex. pensionsnämndens och försäkringsdomstolens beslut och handlingar som har samband med dem sådana handlingar.

De ovan nämnda principerna gäller också Pensions-  
skyddscentralen.


#### Anvisningar om tillämpningen av arkivlagen


Närmare stadganden om tillämpningen av arkivlagen kan utfärdas genom förordning. Arkivverket meddelar föreskrifter om förvaringsutrymmena för sådana handlingar som skall förvaras varaktigt.

#### Anvisningar om förvaring av pensionshandlingar och uppgifter

Pensionsskyddscentralen har genom sitt cirkulär A 28/92 med stöd av 23 a § förordningen om pension för arbetstagare lämnat anvisningar till det privata arbetspensionssystemet om förvaringen av pensionshandlingar och uppgifter. Dessa anvisningar gäller fortfarande.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

  
Seppo Pietiläinen

  
Markku Sirviö

BILAGOR

Arkivlagen  
Förordningen om arkivverket

# FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1994

Utgiven i Helsingfors den 28 september 1994

Nr 831—839

## INNEHÅLL

Nr	Sidan
831 Arkivlag .....	2547
832 Förordning om arkivverket .....	2551
833 Förordning om ändring av förordningen om Helsingfors universitet .....	2554
834 Förordning om ändring av körkortsförordningen .....	2555
835 Förordning om skyldighet att lämna uppgifter om vissa offentliga industriföretag .....	2556
836 Statsrådets beslut om omorganisering av två polisdistrikt .....	2557
837 Statsrådets beslut om omorganisering av fyra polisdistrikt .....	2558
838 Försvarsministeriets beslut om stödande av den frivilliga försvarsutbildningen .....	2559
839 Handels- och industriministeriets beslut om ändring av handels- och industriministeriets beslut om ledningen av elarbeten .....	2561

Nr 831

## Arkivlag

Given i Helsingfors den 23 september 1994

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

### 1 kap.

#### Lagens tillämpningsområde

#### 1 §

Denna lag gäller följande arkivbildare:

- 1) statliga ämbetsverk, inrättningar, domstolar och andra lagskipningsorgan samt andra statliga myndigheter,
- 2) kommunala myndigheter och organ,
- 3) Finlands Bank, Helsingfors universitet, folkpensionsanstalten och andra självständiga offentlighetsrättsliga inrättningar,
- 4) statens och kommunernas affärsverk,
- 5) ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar samt
- 6) andra samfund, organ och personer när de utför ett offentligt uppdrag enligt lagar och förordningar eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem, till den del det som en följd

av uppdraget uppkommer handlingar som avses i lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51).

På riksdagen, statsrevisorernas kansli, riksdagens justitieombudsmans kansli, kansliet för Finlands delegation i Nordiska Rådet och Riksdagsbiblioteket tillämpas dock endast 6 och 7 §§ samt 8 § 1 och 2 mom.

Om republikens presidents arkiv stadgas särskilt.

#### 2 §

På den evangelisk-lutherska kyrkans arkiv tillämpas vad som stadgas i kyrkolagen.

På myndigheter i landskapet Åland tillämpas vad som stadgas i landskapslagarna och vad som stadgas eller bestäms med stöd av dem. Denna lag tillämpas dock på statliga myndigheter verksamma i landskapet Åland med de begränsningar som anges i 30 § 17 punkten självstyrelselagen för Åland (1144/91).

RP 187/93  
KuUB 7/94

## 2 kap.

## Arkivverket

## 3 §

Arkivverket består av riksarkivet, som lyder under undervisningsministeriet, och landsarkiven, som utgör distriktsförvaltningsmyndigheter under riksarkivet.

## 4 §

Arkivverket har till uppgift att säkerställa att handlingar som hör till vårt nationella kulturarv bevaras och är tillgängliga, främja forskning samt styra, utveckla och undersöka arkivfunktionen.

## 5 §

Om arkivverkets uppgifter och organisation stadgas närmare genom förordning.

Undervisningsministeriet beslutar om landsarkivens distriktsindelning.

## 3 kap.

## Arkivfunktionen och organiseringen av den

## 6 §

Ett arkiv omfattar de handlingar som inkommit till arkivbildaren på grund av dess uppgifter eller som tillkommit genom dess verksamhet.

Med handling avses i denna lag en framställning i skrift eller bild eller en på elektronisk väg eller på annat sätt åstadkommen framställning som kan läsas, avlyssnas eller annars uppfattas med tekniska hjälpmedel.

## 7 §

Arkivfunktionen har till uppgift att säkerställa att handlingar hålls tillgängliga och bevaras, att sköta den informationstjänst som hänför sig till dem, att bestämma handlingars förvaringsvärde och att gallra ut onödigt material.

Arkivfunktionen skall skötas så att den stöder arkivbildaren i dess uppgifter samt tillgodoser enskilda personers och sammanslutningars rätt att få uppgifter ur offentliga handlingar och att enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd samt datasekretess har beaktats på behörig sätt och att tillgången på handlingar som ansluter sig till enskilda personers och sammanslutningars

rättsskydd säkerställs och att handlingarna betjänar forskningen som informationskällor.

Arkivfunktionens krav skall beaktas i arkivbildarens informations- och dokumentförvaltning.

## 8 §

Arkivbildaren skall bestämma hur planeringen av, ansvaret för och den praktiska skötseln av arkivfunktionen ordnas.

Arkivbildaren skall bestämma förvaringstiderna och förvaringssätten för handlingar som inkommer och uppstår till följd av skötseln av uppgifterna och ha en arkivbildningsplan över dem. När förvaringstiderna för handlingarna bestäms skall beaktas vad som särskilt stadgas och bestäms om dem.

Arkivverket bestämmer vilka handlingar och uppgifter i handlingar som skall förvaras varaktigt.

## 9 §

Arkivfunktionen i en kommun skall organiseras av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen skall utse den tjänsteinnehavare eller funktionär som leder kommunens arkivfunktion och arkivbildning och svarar för de handlingar som skall förvaras varaktigt.

Vad i mom. stadgar om kommuner gäller också samkommuner och andra motsvarande samarbetsformer.

## 10 §

Arkivverket har rätt att utan hinder av sekretesstadgandena få uppgifter om arkivbildarnas arkivfunktion och inspektera de i 1 § 1 mom. nämnda arkivbildarnas arkivfunktion.

## 4 kap.

## Framställning, förvaring och användning av handlingar

## 11 §

Framställningen av handlingar och lagringen av information som skall förvaras varaktigt skall ske med användning av material och metoder för långtidsförvaring så som arkivverket särskilt bestämmer.

## 12 §

Handlingar skall förvaras så att de är skyddade mot förstörelse, skada och obehörig användning.

Handlingar som skall förvaras varaktigt skall förvaras i sådana arkivutrymmen som arkivverket särskilt bestämmer.

## 13 §

Handlingar som inte skall förvaras varaktigt skall efter den förvaringstid som fastställts för dem gallras ut så att datasekretessen är tryggad.

## 14 §

Handlingar som hör till i 1 § 1 mom. 1 punkten nämnda arkivbildare och som skall förvaras varaktigt skall överföras till riksarkivet, ett landsarkiv eller något annat arkiv så som arkivverket särskilt bestämmer. Vad som sägs i detta moment gäller dock inte utrikesförvaltningen och försvarsförvaltningen.

Den överlåtande myndigheten svarar för förvaringen av handlingarna före överföringen, för att handlingarna ställs i sådant skick att de kan överföras och för de kostnader som föranleds av överföringen till arkivverket.

Riksarkivet och landsarkiven kan på basis av ett särskilt avtal även ta emot sådana handlingar från andra arkivbildare som skall förvaras varaktigt. Om det inte särskilt stadgats om överlåtna handlingars offentlighet, iakttas 17 § 2 mom.

## 15 §

Handlingar kan lånas ut endast till en annan myndighet eller till arkivverket eller någon annan inrättning där användningen av dem är övervakad och förvaringen säker.

## 16 §

Arkivverket kan meddela arkivbildare som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten föreskrifter om registrering och förteckning av handlingar.

## 5 kap.

## Privata arkiv

## 17 §

Ett privat arkiv eller handlingar som hör till det kan med stöd av ett avtal som ingås med arkivets ägare övertas för att förvaras och vårdas av riksarkivet, ett landsarkiv eller något annat arkiv som avses i denna lag.

I fråga om sådana privata brev och andra handlingars offentlighet som hör till ett privat arkiv som avses i 1 mom. skall iakttas vad som

med överlåtaren överenskommit om offentligheten. Om offentligheten gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas eller bestäms om handlingars offentlighet.

## 18 §

Arkivverket kan föra register över privata arkiv och därtill hörande handlingar som är av betydelse för den vetenskapliga forskningen.

## 19 §

Löper ett arkiv eller en därtill hörande handling som är i privat ägo och som med tanke på den vetenskapliga forskningen eller annars är av betydelse uppenbar risk att förstöras eller förkomma eller utbjuds arkivet eller handlingen till salu, har arkivverket inom till buds stående anslag rätt att till gängse pris lösa in den privata handlingen eller arkivet eller ta en kopia därav. Samtidigt skall bestämmas när det inlösta materialet blir offentligt med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas eller bestäms om handlingars offentlighet.

Om utförsel ur landet av handlingar som avses i denna paragraf stadgas särskilt.

## 20 §

Arkivverket kan förordna att en handling, en samling eller ett arkiv som kan antas uppfylla villkoren i 19 § 1 mom. omedelbart skall överföras till riksarkivet eller till ett landsarkiv eller till någon annan säker förvaringsplats hos en myndighet för att där förvaras tills frågan om inlösning eller kopiering har blivit avgjord genom ett lagakraftvunnet beslut.

Uppgifter ur en handling, en samling eller ett arkiv som avses i 1 mom. får inte lämnas till obehöriga under förvaringstiden, inte heller senare, om anspråket på inlösning eller kopiering förkastats och beslutet härom vunnit laga kraft.

## 21 §

Ändring får inte särskilt sökas i fråga om ett sådant i 20 § avsett förordnande om temporär förvaring som givits av arkivverket. Om sökande av ändring i beslut som riksarkivet eller ett landsarkiv har fattat med stöd av 19 § gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

## 6 kap.

## Särskilda stadganden

## 22 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning.

## 23 §

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1994. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Genom denna lag upphävs arkivlagen av den 20 februari 1981 (184/81). Statsrådets beslut av

Helsingfors den 23 september 1994

den 27 april 1983 om distriktsindelningen för landsarkiven (392/83) som givits med stöd av den lag som upphävs samt beslut och föreskrifter vilka givits med stöd av den lag som upphävs och på basis av förordning som utfärdats med stöd av lagen och vilka gäller varaktig förvaring av handlingar, förtecknande och registrering av statliga myndigheters handlingar, framställning av handlingar som förvaras varaktigt samt arkivutrymmen för handlingar som skall förvaras varaktigt gäller dock tills vidare.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 832

## Förordning om arkivverket

Given i Helsingfors den 23 september 1994

På föredragning av undervisningsministern stadgas med stöd av 5 § arkivlagen av den 23 september 1994 (831/94):

### *Arkivverkets uppgifter*

#### 1 §

Arkivverket har till uppgift

- 1) att styra arkivfunktionen enligt vad som stadgas eller bestäms i arkivlagen (831/94) och med stöd av den,
- 2) att handha den allmänna utvecklingen av arkivfunktionen och den forskning och utbildning som detta förutsätter,
- 3) att ta emot och förvara handlingar som har överlämnats av myndigheter,
- 4) att skaffa och förvara andra handlingar som har betydelse för samhället och forskningen,
- 5) att sköta informationstjänst i anslutning till det material som arkivverket förvarar, samt
- 6) att sköta övriga uppgifter som enligt särskilda stadganden eller bestämmelser ankommer på arkivverket.

#### 2 §

Riksarkivet leder arkivverkets verksamhet, förvaltning och utveckling. Riksarkivet styr arkivfunktionen hos statens centralförvaltning och hos andra sådana i arkivlagen nämnda arkivbildare som har hela landet som verksamhetsområde. Dessutom är riksarkivet centralarkiv för hela landet och forsknings- och utvecklingscentral inom sitt område.

Landsarkiven utövar självständig beslutanderätt i ärenden som enligt stadganden eller

bestämmelser ankommer på dem. Landsarkiven styr arkivfunktionen hos arkivbildare inom sina distrikt.

Dessutom är de regionala centralarkiv och regionala forsknings- och utvecklingscentraler.

Landsarkivets uppgifter i Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda sköts av riksarkivet.

### *Arkivverkets direktion*

#### 3 §

Arkivverkets verksamhet styrs och övervakas av en direktion som tillsätts av statsrådet för tre år i sänder.

Till direktionen hör arkivverkets generaldirektör som ordförande samt fem övriga medlemmar som är förtrogna med arkivverkets verksamhetsområde, av vilka en skall utses bland personer som föreslagits av de mest representativa personalorganisationerna inom arkivverket. Statsrådet utser bland medlemmarna en till vice ordförande för direktionen.

#### 4 §

Direktionen har till uppgift

- 1) att svara för den allmänna utvecklingen av arkivfunktionen och arkivverket samt att besluta om riktlinjerna för verksamheten,
- 2) att besluta om arkivverkets verksamhets- och ekonomiplan samt om budgetförslag,
- 3) att avgöra de utnämningsärenden som avses i 11 § 2 mom., samt
- 4) att behandla övriga principiella, vittsyf-

tande eller annars viktiga ärenden som generaldirektören bestämmer att skall behandlas i direktionen.

## 5 §

Direktionen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vice ordföranden. Direktionen är beslutför när mötesordföranden och minst tre andra medlemmar är närvarande.

*Personalen och dess uppgifter*

## 6 §

Chef för riksarkivet är generaldirektören, som har titeln riksarkivarie. Vid riksarkivet finns dessutom arkivråd, om vilkas ansvarsområden och uppgifter bestäms i arbetsordningen.

Chef för ett landsarkiv är direktören för landsarkivet.

## 7 §

Generaldirektören leder arkivverkets och riksarkivets verksamhet och ansvarar för att deras uppgifter sköts effektivt och ekonomiskt.

Arkivråden bistår generaldirektören vid ledningen av arkivverket enligt de ansvarsområden som fastställts i arbetsordningen.

Direktören för ett landsarkiv leder landsarkivets verksamhet och ansvarar för att dess uppgifter sköts effektivt och ekonomiskt.

*Avgörande av ärenden*

## 8 §

Ärenden som ankommer på arkivverket avgörs av direktionen eller generaldirektören eller av någon annan tjänsteman som har anförtrodd sådana befogenheter.

Ärenden som ankommer på riksarkivet och som inte behandlas av direktionen avgörs av generaldirektören eller någon annan tjänsteman vid riksarkivet på vilken han överfört ärendet.

Ärenden som ankommer på ett landsarkiv avgörs av direktören för landsarkivet, om han inte har överfört dem på någon annan.

Generaldirektören, ett arkivråd och direktören för ett landsarkiv kan i enskilda fall förbehålla sig rätten att avgöra ett ärende som annars skall avgöras av en underordnad tjänsteman.

## 9 §

Direktionen och generaldirektören avgör

ärendena på föredragning. I arbetsordningen bestäms vilka andra ärenden som avgörs på föredragning.

*Behörighetsvillkor, tjänstetillsättning och tjänstledighet*

## 10 §

Av generaldirektören, arkivråden och direktörerna för landsarkiven fordras för tjänsten lämplig högre högskoleexamen, god ledarförmåga samt god förtrogenhet med arkivverkets verksamhetsområde.

## 11 §

Generaldirektören utnämns av republikens president på framställning av statsrådet utan att tjänsten ledigförklarats.

Arkivråden och direktören för ett landsarkiv utnämns av direktionen.

Generaldirektören utnämner eller anställer övrig personal vid riksarkivet, om inte annorlunda bestäms i arbetsordningen.

Övrig personal vid ett landsarkiv utnämns eller anställs av direktören för landsarkivet.

## 12 §

Generaldirektören beviljas tjänstledighet av undervisningsministeriet. Tjänstledighet för längre tid än ett år, utom sådan tjänstledighet som tjänstemannen har rätt till med stöd av lag, förordning eller kollektivavtal, beviljas dock generaldirektören av statsrådet.

Övriga tjänstemän vid riksarkivet och direktörerna för landsarkiven beviljas tjänstledighet av generaldirektören, om inte annorlunda bestäms i arbetsordningen.

Tjänstemän vid ett landsarkiv beviljas tjänstledighet av direktören för landsarkivet.

## 13 §

Om skötseln av en tjänst under tiden för tjänstledighet eller när tjänsten är vakant beslutar den myndighet eller den tjänsteman som beviljar tjänstledighet från tjänsten.

*Särskilda stadganden*

## 14 §

Riksarkivet kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstol, skiljemanaförfarande och hos övriga myndigheter sta-

tens rätt och fördel i alla ärenden som rör arkivverket.

En tjänsteman som genom riksarkivets arbetsordning förordnats därtill har rätt att utan särskilt bemyndigande bevaka eller bemyndiga ett ombud att bevaka statens rätt och fördel i alla situationer som avses i 1 mom. samt att på arkivverkets vägnar ta emot stämmingsdelgivning.

#### 15 §

Ändring i riksarkivets beslut får, om inte något annat stadgas särskilt, sökas hos högsta förvaltningsdomstolen och i ett landsarkivs beslut hos riksarkivet i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

#### 16 §

I anslutning till riksarkivet finns som sakkunnigorgan en heraldisk nämnd för behandling av heraldiska frågor. Närmare bestämmelser om nämnden utfärdas av arkivverket.

#### 17 §

Närmare bestämmelser om riksarkivets och

Helsingfors den 23 september 1994

landsarkivens organisation, verksamhetsenheternas och personalens uppgifter och befogenheter samt om behandlingen av ärenden och övriga arrangemang i anslutning till verksamheten utfärdas i arbetsordningarna.

Arkivverkets och riksarkivets arbetsordningarna fastställs av generaldirektören och arbetsordningen för ett landsarkiv av direktören för landsarkivet.

#### 18 §

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1994.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 25 mars 1988 om heraldiska nämnden (267/88).

Verksamhetsperioden för den direktions för arkivväsendet som tillsatts med stöd av de stadganden som gällde då denna förordning trädde i kraft fortsätter till den 31 mars 1995.

Direktionen för arkivverket tillsätts för första gången enligt denna förordning så att den tillträder den 1 april 1995.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*